

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası

Muayene Kuruluşu
ve
Personel Belgelendirme Kuruluşu

SORULAR YANITLAR

ISBN 978-605-01-0903-0
EYLÜL 2016 / ANKARA

MUAYENE KURULUŞU VE PERSONEL BELGELENDİRME KURULUŞU NEDİR?

- EMO A Tipi Muayene Kuruluşu Üyelere Rakip Mi Olacak?
- EMO Şirket mi Kuruyor? Holding mi Olacak?
- EMO Para Kazanmak İçin mi A Tipi Muayene Kuruluşu Olacak?
- A Tipi Muayene Kuruluşu Kararı İdeolojik-Politik Bir Karar Mı?
- A Tipi Muayene Kuruluşu ve Personel Belgelendirme Mevzuatı Ne Zaman Yürürlüğe Girdi?
- EMO Belgelendirme Kapsamında Hangi Belgeleri Düzenleyecek?
- EMO Belgelendirme Faaliyetleri İçin Ayrı Bir EĞitim Mi Düzenleyecek?
- Belgelendirme EĞitimleri Üniversite EĞitimini Mi Tamamlayacak?
- Personel Belgelendirme Kuruluşu Hangi İhtiyaçtan Doğdu?
- ETKB'nin PUS Belgesi Düzenlemesiyle EMO'nun PBK Kararı Aynı İçerikte Mi?

A TİPİ MUAYANE KURULUŞU

► Akreditasyon Nedir?

Bir laboratuvar, muayene ve belgelendirme kuruluőunun belirli Őartlara uygun olduğu ve ilgili uygunluk değerlendirme faaliyetlerini gerçekleŐtirmek için yeterli olduğunun resmi olarak unc taraf tarafından tanınması, gerçekleŐtirilen faaliyetin teknik ve idari olarak yeterliliklerinin onaylanması, bir tarafsızlık beyanıdır. Akredite edilmiş kuruluşlar tarafından düzenlenen belgeler; ülke-mizde ve Avrupa'da tüm otoriteler tarafından tanınarak geçerliliği kabul edilmektedir.

Akreditasyon kavramı; grldğu üzere aslen tüm ülkemizde ve Avrupa lkelerinde de tanınırlığı olan bir tarafsızlık beyanıdır.

Akreditasyon süreci ülkemizde yasayla oluŐturulmuŐ Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından yerine getirilmektedir. TMMOB'nin de yer aldığı 90 üyeli bir DanıŐma Kurulu'na sahip olan TÜRKAK'ın Yönetim Kurulu, bu DanıŐma Kurulu'nda yer alan kamu kurumlarından 3, meslek örgütlerinden 3 ve Genel Sekreter olmak üzere ilgili Bakan tarafından yapılan atamalarla oluŐ-turulmaktadır.

Akreditasyon sürecinin, eğitim ve hizmetlerin tüm dünyada eŐdeėer olmasını sağlayarak küresel düzeyde yayılan sermayenin gereksinimini karŐılamaya yönelik olarak geliŐtiėi bilinen bir gerçektir. İnternet gibi pek çok teknolojik geliŐmenin askeri amaçlarla bulunmuŐ ve geliŐtirilmiŐ olması nasıl ki bu teknolojinin insanlık için faydalı kullanımını savunmayı engellemiyorsa, akreditasyon süreciyle sağlanacak kalite ve standarda sırf sermaye ihtiyaç duyuyor diye karşı çıkmak doğru bir yaklaŐım değildir. Ancak sürecin iŐleyinde mühendislik mesleğimizin ve meslektaşlarımızın haklarının korunması temel görevimizdir.

► A Tipi Muayene Kuruluşları Nedir?

A Tipi Muayene Kuruluşları; bir teknik düzenleme içerisinde bulunan bir ürünün konunun tarafı olabilecek tüm kesimlerden bağımsız olarak muayene faaliyetini gerçekleştiren, aldığı kararlar bağımsızlığı ile çelişmeyen, verdiği hizmetlerin ulusal ve uluslararası tanınırlığı olan, uluslararası standardizasyona ve kurumsal işleyişe sahip, sadece üçüncü taraflara hizmet veren kuruluşlardır. Bu kuruluş, bir organizasyon veya organizasyonun bir parçası olabilir. Bugüne kadar mühendislerin kendi başlarına ya da büroları bünyesinde yürüttükleri kimi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için A Tipi Muayene Kuruluşu olma zorunluluğu getirilmiştir. Yani mühendisler A Tipi Muayene Kuruluşunu ya kendileri kuracak ya da bu kuruluşlarda ücretli eleman olacaklardır.

► EMO A Tipi Muayene Kuruluşu Üyelere Rakip mi Olacak?

EMO üyelerine rakip olmuyor. Aksine üyelerimizin akreditasyon koşuluna takılmadan iş yapmasının önünü açıyor. Zaten EMO bir şirket değil, mühendislerin meslek örgütüdür. EMO, üyelerinin hizmet üretimine dahil olmasını yaygınlaştırmayı amaçlıyor. Yani üyelerimiz arasında bir nevi mesleki dayanışmaya EMO aracılık görevi yürütecektir.

Bugüne kadar Odamız üyesi mühendisler eliyle yapılmakta olan test, ölçüm ve raporlama faaliyetleri, genel mevzuatta yapılan değişikliklerle ancak akredite edilmiş kuruluşlar tarafından yapılabilir hale gelmektedir.

Yasal düzenlemeler ve bakanlıklarca yürürlüğe konulan yönetmeliklerle, üyelerimizin yaptıkları ya da Odamız tarafından üyelerimiz aracılığıyla yapılan kamusal denetim amaçlı hizmetler, A Tipi Muayene Kuruluşu şeklinde akredite olmuş kuruluşların tekeline geçmeye başlamıştır.

Odamız bu sürecin durdurulması için her türlü girişimde bulunmakta, davalar açmaktadır. Mühendis unvanıyla yapılan hiz-

metlerin, akredite kuruluşlara aktarılmasının engellenmesi için mücadelemiz devam etmektedir.

Ancak bu alanda yürürlüğe konulan mevzuat kaldırılmadığı ya da iptal edilmediği takdirde, bu mevzuatın mesleğimizi ve meslektaşlarımızı koruyacak şekilde yorumlanması, alanımızın korunması için gerekli tedbirlerin alınması da zorunluluktur. Bu yasal düzenlemeleri “Biz tanımıyoruz” demek suretiyle sırtımızı dönerek, ne mesleğimizi, ne meslektaşımızı ne de kamu yararını koruyabiliriz. Mücadeleyi bırakmayacağız ama ortamı da boş bırakmayacağız.

EMO A Tipi Muayene Kuruluğu olarak, test, ölçüm ve uygunluk denetimi alanında, akredite olma koşullarını sağlayamayan üyelerinin faaliyet göstermesini devam ettirecektir. Akredite olmayan bütün üyelerimiz, kendi Odalarının akreditasyonu üzerinden bu mesleki faaliyetlerini yaygın olarak yapabilecektir.

Piyasada meslektaşlarımızın şirketlerin ücretli çalışanları yapıpılıp, yalnızlaştırılmasının karşısında meslek örgütünün varlığı ve denetim faaliyeti hem meslektaşlarımız hem de kamu yararı için önemli bir sigorta işlevi görecektir.

EMO şirket mi Kuruyor? Holding mi Olacak?

EMO şirket kurmuyor ve holding olacağı yönündeki maksatlı söylemler de asılsızdır.

A Tipi Muayene Kuruluğu, EMO bünyesindeki test-ölçüm biriminin belirli standartlara uygun hale getirilmesinden ibarettir. EMO yönetiminden teknik açıdan bağımsız hareket eden birim örgütlenmesi oluşturulacaktır. Tamamı meslektaşlarımız tarafından oluşturulacak bu birimin ayrı bir tüzel kişiliği olmayacak, sadece standartlarda tanımlanmış organizasyon yapısına sahip olacaktır.

► EMO Para Kazanmak İçin mi A Tipi Muayene Kuruluşu Olacak?

EMO bir meslek örgütüdür ve para kazanmak amacıyla faaliyet yürütmez. A Tipi Muayene Kuruluşu olmanın nedenleri de EMO'ya gelir kazandırmak değildir. Kamusal nitelikli bir kısım mühendislik hizmetlerinin tekelleşmesine karşı, bu hizmetlerin üye tabanına yayılması ve yetkisiz kişilerin meslek alanımıza sızmalarını ve giderek bu alanı işgal etmelerini önleme amacı taşınmaktadır.

EMO mesleğimize, meslektaşımıza ve uzmanlık alanımıza ilişkin kamu yararına faaliyet göstermek için gerekli olan organizasyonu kurmak ve varlığını sürdürmekle sınırlı gelir elde etmektedir. A Tipi Muayene Kuruluşu da, Odamızın varlığını sürdürmesi ve üyelerimize gerekli hizmetleri verecek kadar gelir elde edilmesini sağlayacaktır. Test-ölçüm hizmetlerinden elde edilecek gelir esas olarak, EMO üzerinden bu hizmetleri yapacak üyelerimize ait olacaktır.

EMO; dergi, yayıncılık, sempozyum ve kongre faaliyetlerini para kazanmak, reklam geliri elde etmek gibi ticari kaygılar gütmeyen kamu yararına bilgi üretmek ve paylaşmak, üyelerine hizmet vermek anlayışıyla yürütmektedir ve her türlü faaliyetinde bu temel anlayış esastır. Bu nedenle mesleki hizmetlerimizin piyasalaştırma sürecinde üyelerimizin haklarını korumak üzere A Tipi Muayene Kuruluşu olacaktır.

► A Tipi Muayene Kuruluşu Kararı İdeolojik-Politik Bir Karar Mı?

EMO, uzmanlık alanında kamusal işlevlerine devam edebilmek, yetkisiz kişilerin sermaye üzerinden meslek alanını işgal etmesini önleyerek kamu yararını, mesleği ve meslektaşını korumak amacıyla bu kararları almıştır. Elbette bu karar meslekten, meslektaştan ve kamudan yana tercihimizi içeren politik bir karardır.

► **EMO'nun A Tipi Muayene Kuruluşu Olması Hizmet Kapsamındaki Konular Hakkında Söylemlerini, Basın Açıklamalarını Etkiler mi?**

EN 17020 Standardında konuya ilişkin olarak “Bu kuruluşların personeli, uygunluk değerlendirmesi sırasında elde ettikleri her türlü bilgi konusunda mesleki gizlilik ilkesine riayet etmeli ve bu bilgileri, yetkili kuruluşlar hariç, üçüncü taraflara vermemelidir” maddesi bulunmaktadır.

Odamız, A Tipi Muayene Kuruluşu kapsamında yürütmüş olduğu hizmetlere ilişkin olarak (yetki vermiş olsa dahi) gerekirse ilgili Bakanlık veya TÜRKAK hakkında kamuoyunu bilgilendirme amaçlı Oda Yönetim Kurulu kanalıyla açıklamalar yapılabilir, konuya müdahil olabilir.

Öte yandan, Odamızın vermiş olduğu bir rapor veya faaliyet alanına ilişkin konularda herhangi bir kaza yaşanmışsa veya ilgili Bakanlıklar tarafından kamusal fayda içermeyen bir uygulama ortaya konulmuşsa bu konuda da Oda gerekli açıklamalar yapabilir, konuya müdahil olabilir.

Kaldı ki Odanın verdiği bir rapora ilişkin ilgili firma veya tesis tarafından gerekli düzeltmeler yapılmamışsa ve bu nedenle bir kaza yaşanmışsa bu durum ilgili firmanın yasal yükümlülüklerini yerine getirmediği anlamına geleceğinden konu gizlilik zırhına sahip değildir.

► **A Tipi Muayene Kuruluşu ve Personel Belgelendirme Mevzuatı Ne Zaman Yürürlüğe Girdi?**

A Tipi Muayene Kuruluşu ve Personel Belgelendirme Kuruluşu düzenlemelerinin kaynağını oluşturan iki temel kanun bulunmaktadır. Bu kanunlardan ilki, 27.10.1999 tarihli ve 4457 sayılı Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'dur.

İkinci Kanun ise 29.06.2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'dur.

Bu yasalar Özal ya da AKP iktidarları zamanında değil, AKP öncesi iktidar tarafından tasarı ve teklifleriyle yürürlüğe konulmuştur.

4457 sayılı TÜRKAK Kanunu, dönemin DSP Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ile Hayati Korkmaz tarafından verilen kanun teklifi ile yasalaşmıştır. DSP'li her iki milletvekili de makina mühendisidir ve Makina Mühendisleri Odası Bursa Şube Yönetim Kurulu üyelikleri yapmıştır.

4703 sayılı Kanun ise Bülent Ecevit'in Başbakanlığı döneminde, Bakanlar Kurulu tasarısı olarak TBMM'ye gönderilmiş ve yasalaşmıştır.

Ülkemizin içinde bulunduğu bugünkü koşullarda belgelendirme sisteminde bir değişiklik olasılığı görünmemektedir.

PERSONEL BELGELENDİRME

► EMO Belgelendirme Kapsamında Hangi Belgeleri Düzenleyecek?

EMO kurulduğu tarihten bu yana üyelerine çeşitli belgeler düzenlemektedir. Meslek bünyesindeki uzmanlık alanlarının çeşitlenmesi, belirli mühendislik hizmetlerinin kamu görevi kapsamına alınması gibi nedenlerle, belge sayısı da yıllara göre artış göstermiştir. EMO'nun düzenlediği temel belge, serbest mühendislik faaliyeti yürütülmesini sağlayan SMM belgesi olmuştur. İşletme sorumluluğu, teknik uygulama sorumluluğu gibi alanlara özgü belgeler düzenlenmesi zaman içerisinde zorunluluk olmuştur. Mesleki alanlarımıza ilişkin teknolojik gelişmelerin hızla ve katlanarak artması uzmanlaşmayı da beraberinde getirmiş, yeterli donanımına sahip olunmadan mesleki faaliyet yürütülmesinin hem kamu yararı, hem mesleğimizin korunması hem de meslektaşlarımız açısından can ve mal güvenliği başta olmak üzere pek çok noktada olumsuz sonuçlar doğurduğu gözlemlenmiştir.

Önümüzdeki süreçte, Oda tarafından düzenlenecek yeni belge türlerinin oluşması da yine teknik ve hukuksal gelişmelere bağlı olarak artış gösterebilecektir.

EMO'nun Personel Belgelendirme Kuruluşu kapsamında düzenleyeceği belgeler, bugüne kadar düzenlenen belgeler ve zaman içerisinde ihtiyaç duyulması halinde Oda yönetmelikleriyle getirilecek belgelerden ibarettir. Üyelerimizin belgelendirme hiz-

metini EMO'dan alabilmelerinin sağlanması; eğitim ve belgelendirmelerin yüksek ücretlerle mühendislerimize satılarak rant odakları yaratmaya dönük piyasalaştırma sürecine karşı meslektaşlarımızın en doğal haklarıdır.

► EMO Belgelendirme Faaliyetleri İçin Ayrı Bir Eğitim mi Düzenleyecek?

EMO'nun bugüne kadar belge düzenlenmesi için gerekli eğitim şartları neler ise bundan sonra da aynı şekilde olacak. MİSEM kapsamındaki meslek içi eğitim faaliyetleri aynı anlayışla devam edecek. Alınan kararlar esas olarak Odada ayrı bir belgelendirme birimi kurulacak ve bu birim akredite olacak, eğitim içeriği ve düzenlenen belgelerle ilgili farklı bir durum ortaya çıkmayacak.

► Belgelendirme Eğitimleri Üniversite Eğitimini mi Tamamlayacak?

Mühendis unvanı üniversitelerde alınan eğitim sonrasında verilmektedir. Meslektaşlarımız da bu unvanlarla mesleklerini yapmaktadırlar. Bu eğitimin üzerine ancak üniversitelerde akademik unvanlarla ilgili eğitim yapılabilir. Mesleki faaliyet için başkaca bir eğitime gerek duyulmamalıdır. Odamız MİSEM kapsamında üniversitelere rakip ya da tamamlayıcı bir eğitim vermemektedir. Meslek içi bilgi ve deneyimin artırılması amaçlanmaktadır. Mesleki alanlarımızda yaşanan teknolojik ve mevzuata ilişkin değişiklikler bu tür eğitimlerle üyelerimizin desteklenmesi EMO'nun varlık nedeni kapsamında elzem olarak görülmektedir. Küreselleşen dünyada ilk, orta ve yükseköğretimde süren eğitimin ticarileşmesi süreci, meslek içi eğitim ve iş dünyasındaki eğitime yönelik yeni bir piyasa alanı yaratmıştır. Bu eğitimlerin piyasacı bir anlayış yerine meslek örgütünün üyesine bir hizmeti olarak sunulması amaçlanmaktadır. Personel Belgelendirme Kuruluşu olduktan sonra da MİSEM aynı anlayışla çalışmaya devam edecektir.

► **Personel Belgelendirme Kuruluşu Hangi İhtiyaçtan Doğdu?**

Odamızın yetkisi çerçevesinde düzenlenen belgelerin çeşitli gerekçelerle başka kurum ve kuruluşlarca düzenlenmek istemesine yönelik idari ve hukuki düzeylerde mücadelemiz devam etmektedir. Odamız bünyesindeki MİSEM'in organizasyon yapısının belirli standartlara uymadığı yönünde merkezi idareye bağlı birimlerden ve zaman zaman da üyelerimizden eleştiriler gelmektedir. Personel Belgelendirme Kuruluşu ile eğitimlerin içeriği ve sonuçları bakımından değişiklik yapılmadan, organizasyon yapısı standartlara uyarlanarak, tanınırlığı konusunda gelebilecek eleştiriler önlenecek, daha kurumsal bir yapı içerisinde çalışmalar yürütülecektir.

► **ETKB'nin PUS Belgesi Düzenlemesiyle EMO'nun PBK Kararı Aynı İçerikte Mi?**

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Proje Uzmanlık Sertifikası (PUS) ve bu sertifikayı alabilmek için eğitim şartı getiren düzenlemesi için EMO dava açmış yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir. Bakanlık yönetmelik düzenlemesi ile Odamız üyesi mühendisleri özel şirketler eliyle kendisi belgelendirmek istemiştir. Meslek mensuplarına meslek içi eğitim vermek ve belge düzenlemek meslek odalarının görevidir. Odamıza ait bir alana Bakanlığın el atmasına itiraz edilmiş ve önlenmiştir.

Bakanlık PUS eğitimlerini özel kuruluşlara yaptırmak istemiş ve eğitimi bir meslek içi eğitim şeklinde değil, mesleği yapabilmek için ön koşul şeklinde ele almıştır. Odamız Personel Belgelendirme Kuruluşu eğitimleri ve belgelendirmesiyle Bakanlığın yapmaya çalıştığı uygulama arasında nitelik, içerik ve yetki gibi yönlerden hiçbir benzerlik bulunmamaktadır.

SONUÇ

Geçmişten geleceğe ülkenin, mesleğin ve meslektaşının yanında olan EMO bu anlayışla günün ihtiyaçlarına uygun olarak meslek alanının düzenlenmesi ve korunması amacıyla bu yapılmaya gitmektedir. Bu broşürde de açıkladığımız üzere muayene ve personel belgelendirme kuruluşu kararı kamu yararı, ülke, meslek ve meslektaş yararı gözetilerek alınan ideolojik ve politik bir karardır.

1954

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası

İhlamur Sokak No:10 Kat: 3 Kızılay - Ankara
Tel: +90 (312) 425 32 72 Faks: +90 (312) 417 38 18
E-Posta: emo@emo.org.tr www.emo.org.tr

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
EMBK
PERSONEL
BELGELENDİRME
KURULUŞU

MiSEM
www.emo.org.tr
EMO EĞİTİM PORTALI

[emoportal](http://emoportal.org.tr)

[/emoorgtr](https://www.facebook.com/emoorgtr)

[/emoorgtr](https://twitter.com/emoorgtr)

[/TMMOBEMOTV](https://www.youtube.com/TMMOBEMOTV)

ISBN 978-605-01-0903-0 EMO YAYIN NO: GY/2016/564